

ze strony polskiego stowarzyszenia OCHRONY JEŻY „Nasze Jeże” www.naszejeze.org

Na stronie www.naszejeze.org znajdziecie wykaz ośrodków, które zajmują się ratowaniem jeży.

JEŻ JEST GATUNKIEM CHRONIONYM

Jeśli spotkasz jeża w nocy, to normalne – to jego dzień! Jeżeli spotkasz go w ciągu dnia, uważnie mu się przyjrzyj. Możliwe, że został wypłoszony z kryjówki, a może jest chory? Niezależnie jednak, czy to dzień, czy noc, jeśli jeż wygląda na zdrowego, zostaw go w spokoju.

Chwyatanie jeży jest zabronione! Można to zrobić jedynie w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i dostarczenia do ośrodka rehabilitacji zwierząt.

Jeżeli jeż jest ranny lub chory, zawiadom kogoś dorosłego. Zabierzcie zwierzę, delikatnie owinąwszy je w jakąś szmatkę, i dajcie szybko znać specjalistom, klikając **POMOC JEŻOM** na stronie głównej stowarzyszenia „Nasze Jeże”, lub zanieście go do najbliższej kliniki weterynaryjnej.

Młody jeż podczas dokarmiania zimą

ZAPAMIĘTAJ I POWIEDZ INNYM

Zdarza się, że jeże rodzą się późnym latem. Mają wtedy małe szanse na przeżycie zimy, bo nie starcza im czasu, żeby przygotować odpowiedni zapas tkanki tłuszczowej. Takiego jeża, spotkanego w październiku w ogródku czy parku, można spróbować dokarmić. Trzeba tylko wiedzieć czym, gdyż są pokarmy, które jeże dosyć chętnie jedzą, mimo że im potem szkodzą.

Bez obaw można podawać: pokrojone w kawałeczki mięso gotowanego kurczaka lub indyka, rozdrobnione jajko ugotowane na twardo, a najlepiej dobrą jakościowo karmę dla młodych kotów (suchą lub mokłą), np. Whiskas Junior.

Nie należy:

- poić jeży mlekiem,
- podawać im najtańszej (słabej jakościowo) karmy dla kotów czy psów,
- karmić ich chlebem, biszkoptami, solonymi orzeszkami.

Karmę wystawiamy wieczorem na płaskim naczyniu w pobliżu krzaków lub zarośli, a obok – w innym płaskim naczyniu – wodę do picia. Odchodzimy na kilkanaście kroków i czekamy, starając się jak najmniej poruszać. Zwykle już po kilku minutach jeż podchodzi do naczyń i zaczyna się posilać. Zaczekajmy, aż zje – nasza obecność w tym czasie odstraszy psy i koty, które mogą go spłoszyć lub nawet zranić.

Jeśli nadejdą mroźne wieczory i noce, to napotkanego wtedy małego jeża najlepiej zabrać do domu i powiadomić stowarzyszenie „Nasze Jeże”. Zorganizuje ono fachową pomoc, dzięki której jeżyk zostanie uratowany przed śmiercią w zimie.

Pamiętaj, że zabierając jeża do domu czy przenosząc go w inne miejsce, możesz wyrządzić mu ogromną krzywdę. Jeśli jest to matka, która wyszła po jedzenie, żeby nakarmić młode, skążesz jej dzieci na śmierć głodową!

Cała prawda o jeżu

Justyna Cilulko

Jak myślicie, co jeż zjada na podwieczorek? Czy jest to piękne czerwone jabłko, z jakim często się go rysuje? A co robi nocą? I jakie jest jego ulubione zajęcie w czasie zimy? Przekonajmy się, jaki jeż jest naprawdę i dowiedzmy się co nieco o jego zwyczajach.

Nocny wędrowiec

Jeże najczęściej zamieszkują jasne lasy i obrzeża ludzkich osiedli, a nawet parki w środku miasta. Do pełni szczęścia potrzebują gęstej roślinności, w której mogłyby się schować, i dostatku smakowitych kąsków. Dzień przesypiają w kryjówce, nocą zaś przemierzają nieraz duże odległości na swoich krótkich łapkach w poszukiwaniu pożywienia.

Owadożerca

Ulubionym pokarmem jeża są owady (szczególnie chętnie zjada ich larwy), ślimaki, czasem jakieś większe zwierzątka, które uda mu się złapać. Dla urozmaicenia diety je także owoce, które spadły na ziemię, ale zdecydowanie woli mięso. Już sama nazwa **rzędu**, do którego należy – owadożerne – wiele nam wyjaśnia. Swoimi bardzo ostrymi zębami jeż rozgryza twarde pancerzyki owadów. Co ciekawe, potrafi upolować nawet niezbyt dużego węża, a do tego jest odporny na działanie jego jadu!

Samotnik

Jeże są samotnikami i niezbyt przepadają za towarzystwem innych osobni-

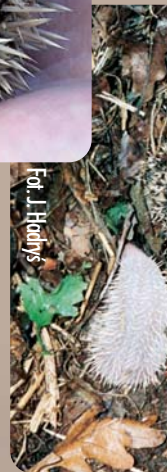

Fot. J. Zembrowski

Osierocony siedmiodniowy jeżyk, uratowany przez ludzi

ków swojego gatunku. Jeśli jednak jakiś wędrowiec zabłądzi na ich terytorium, tolerują jego obecność. W porze godowej samce szukają samic, aby założyć rodzinę. Kiedy już się spotkają, Panna Jeżynka zwodzi swojego adoratora i nieraz przez kilka godzin zwierzęta ganiają się w kółko po trawie. Po krótkim czasie Pan Jeż opuszcza jednak ukochaną i idzie szukać szczęścia gdzie indziej – tak to już jest u jeży.

Samica przygotowuje na ziemi gniazdo z liści oraz trawy

Fot. J. Hadrys

Fot. M. Nawrocki

i po dwóch miesiącach rodzi od trzech do siedmiu młodych. Są one ślepe i mają białe, zupełnie miękkie igły. Po tygodniu kolce zaczynają brązowieć i stają się coraz twardsze, a ciekawskie języki wybierają się na pierwsze krótkie wędrówki po okolicy, pod czujnym okiem mamy. Mija półtora miesiąca – i młode jeże startują w dorosłe życie.

Kolczasta kula

W razie niebezpieczeństwa jeż – jak pewnie dobrze wiecie – zwija się w ciasną kłującą kulę. W ten sposób odstrasza napastnika, bo ktoś chciałby ryzykować pokłucie nosa? Skulony jeż może trwać w tej pozycji nawet kilkanaście minut, ponieważ pod skórą na całym grzbiecie ma specjalny mięsień służący do zwijania się w idealną kulę.

Jeże po urodzeniu mają białe, zupełnie miękkie igły.

Zimowy śpioch

Przez całą wiosnę, lato i wczesną jesień jeże dużo jedzą, aby zgromadzić zapasy tłuszczu. Kiedy na dworze zaczyna się robić coraz chłodniej, szukają odpowiedniej kryjówki (może to być np. stóg siana lub gęsty żywopłot), szykują sobie gniazdko i układają się do snu, zwinięte w kulę. Śpią od października do marca lub kwietnia.

Kiedy na wiosnę słońce mocniej grzeje i temperatura rośnie, jeże powoli się budzą i wychodzą ze swoich kryjówek w poszukiwaniu jedzenia, gdyż są wtedy bardzo głodne.

Jeże są objęte ścisłą ochroną. Nie wolno ich płoszyć, chwytac ani przetrzymywać bez zezwolenia. Jedynym wyjątkiem jest ratowanie jeża przed niebezpieczeństwem lub gdy jest chory albo ranny!

rząd – w systematyce zwierząt: grupa obejmująca spokrewnione ze sobą rodziny (tutaj – m.in. jeżowate, kretowate), niższa niż gromada (tutaj – ssaki)

Czy wiesz, że...

- Kolce jeża, nazywane też igłami lub szpilkami, to nic innego jak przekształcone włosy. Jeż może ich mieć aż 8 tysięcy!
- Jeż ma bardzo czuły węch. Na silne zapachy (a także na intensywne smaki) reaguje wydzielaniem pienistej śliny, którą rozprowadza językiem na kolce.
- Jeż żyje do 10 lat.
- Uważa się, że jeż jest zwierzęciem niemym. To nieprawda, gdyż podczas godów oraz czasami w trakcie pożywiania się wydaje dźwięki przypominające kwakanie.

Fot. E. Skrzypczak (2)

Jeże to pożyteczne zwierzęta. Oczyszczają środowisko z drobnej padliny oraz wyjadają młode myszy i szczury z ich gniazd. Są też nazywane pomocnikami ogrodnika, ponieważ chętnie jedzą ślimaki.

Platki z jogurtem – deser nie do pogardzenia!

